



ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

HELLENIC REPUBLIC

**Α.ΔΙ.Π.**

**H.Q.A.A.**

ΑΡΧΗ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ

HELLENIC QUALITY ASSURANCE AGENCY

ΑΝΩΤΑΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

FOR HIGHER EDUCATION

## ΕΚΘΕΣΗ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

**ΤΜΗΜΑ Εκπαιδευτικών Πολιτικών Δομικών Έργων**  
**Ανώτατη Σχολή Παιδαγωγικής και Τεχνολογικής Εκπαίδευσης**  
**(ΑΣΠΑΙΤΕ)**

Μαρούσι, Αθήνα

## ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Η Επιτροπή Εξωτερικής Αξιολόγησης

Εισαγωγή

Α. Πρόγραμμα Σπουδών

Β. Διδασκαλία

Γ. Έρευνα

Δ. Λοιπές Υπηρεσίες

Ε. Στρατηγικός Σχεδιασμός

ΣΤ. Τελικά Συμπεράσματα και Συστάσεις της ΕΕΑ

Σελίδα υπογραφών

### Η Επιτροπή Εξωτερικής Αξιολόγησης

Η Επιτροπή Εξωτερικής Αξιολόγησης του Τμήματος Εκπαιδευτικών Πολιτικών Δομικών Έργων της Ανώτατης Σχολής Παιδαγωγικής και Τεχνολογικής Εκπαίδευσης (ΑΣΠΑΙΤΕ) απαρτίστηκε από τους ακόλουθους τέσσερις (4) ειδικούς αξιολογητές, οι οποίοι επιλέχτηκαν από το Μητρώο που τηρεί η Α.ΔΙ.Π. σύμφωνα με το Νόμο 3374/2005:

**1. Prof. Ted Stathopoulos (Συντονιστής)**

Department of Building, Civil and Environmental Engineering, Concordia University, Montreal, Καναδάς

**2. Prof. Michael Delichatsios**

School of Built Environment, University of Ulster, Μ.Βρετανία

**3. Dr. Demetra Evangelou**

School of Engineering Education, Purdue University, West Lafayette Indiana, Η.Π.Α.

**4. Dr. Elena Nardi**

School of Education, University of East Anglia, Norwich, Μ. Βρετανία

## **Εισαγωγή**

### **I. Η Διαδικασία Εξωτερικής Αξιολόγησης**

Η Επιτροπή Εξωτερικής Αξιολόγησης (ΕΕΑ) επισκέφτηκε το Τμήμα Εκπαιδευτικών Πολιτικών Δομικών Έργων από τις 9 έως τις 11 Ιανουαρίου 2012.

Την πρώτη ημέρα της επίσκεψης, η ΕΕΑ έφτασε στην ΑΣΠΑΙΤΕ πριν το μεσημέρι. Μετά την άφιξή της η ΕΕΑ συναντήθηκε με τον Πρόεδρο και τον Αντιπρόεδρο της ΑΣΠΑΙΤΕ, την Προϊσταμένη του Τμήματος, και την πλειονότητα του προσωπικού του Τμήματος. Μετά από την ενημερωτική αυτή συνάντηση και την ανοιχτή συζήτηση, ακολούθησε παρουσίαση από την Προϊσταμένη του Τμήματος.

Τη δεύτερη και την τρίτη ημέρα της επίσκεψης πραγματοποιήθηκαν :

1. ομαδικές και ατομικές συναντήσεις με το προσωπικό, οι οποίες περιλάμβαναν συναντήσεις με μέλη του Εκπαιδευτικού Προσωπικού (ΕΠ), με επιστημονικούς και ερευνητικούς συνεργάτες και με το Ειδικό Τεχνικό Προσωπικό (ΕΤΠ)
2. συναντήσεις με φοιτητές και αποφοίτους του Τμήματος
3. επισκέψεις σε Εργαστήρια
4. παρακολούθηση πρακτικών ασκήσεων διδασκαλίας
5. επισκέψεις στη Βιβλιοθήκη και τα συστήματα τεχνολογιών πληροφορικής
6. συναντήσεις με μέλη του διοικητικού προσωπικού (συμπεριλαμβανομένων μελών της Γραμματείας και του Τμήματος Οικονομικών Υποθέσεων)
7. επίσκεψη και χρήση των εγκαταστάσεων εστίασης
8. ενημερωτικές συναντήσεις αποχώρησης με τον Αντιπρόεδρο της ΑΣΠΑΙΤΕ (και Πρόεδρο της Μονάδας Διασφάλισης Ποιότητας – ΜΟΔΙΠ του Ιδρύματος) και με την Προϊσταμένη του Τμήματος.

Κατά τη διάρκεια αυτών των συναντήσεων και των επισκέψεων πραγματοποιήθηκαν συζητήσεις σε συναφή θέματα, με τη συμμετοχή μελών του προσωπικού, τα οποία απάντησαν σε ερωτήσεις που έθεσε η ΕΕΑ.

Η ΕΕΑ εκτίμησε τη φιλοξενία της Διοίκησης της ΑΣΠΑΙΤΕ αλλά και την προθυμία της να διευκολύνει την επίσκεψη και την πρόσβαση της ΕΕΑ στις κτηριακές εγκαταστάσεις, τις υπηρεσίες αλλά και στα απαιτούμενα στοιχεία για τη διαδικασία της εξωτερικής αξιολόγησης. Ειδικότερα, η ΕΕΑ θα ήθελε να εκφράσει τις θερμές ευχαριστίες της στην Προϊσταμένη του Τμήματος για την ακούραστη προσπάθειά της να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις μας και να διευκολύνει την όλη διαδικασία.

**Κατάλογος εκθέσεων, εγγράφων και άλλων δεδομένων που εξέτασε η Επιτροπή**

Τα ακόλουθα έγγραφα τέθηκαν στη διάθεση της ΕΕΑ:

1. Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης (ΕΕΑ), με ημερομηνία Οκτώβριος 2010
2. Οδηγός Σπουδών και πρόταση τροποποίησης του Προγράμματος Σπουδών
3. επικαιροποιημένο πρόγραμμα σπουδών
4. κατάλογος συγγραμμάτων
5. βιογραφικά σημειώματα των μελών ΕΠ
6. δείγματα εργασιών ορισμένων εργαστηρίων και μαθημάτων
7. δείγματα πτυχιακών εργασιών φοιτητών, εργαστηριακών φύλλων έργου και θεμάτων εξετάσεων.

Η ΕΕΑ εντυπωσιάστηκε από το υποδειγματικό επίπεδο συνεργασίας και από τη φιλοξενία της Προϊσταμένης, αλλά και όλων των μελών του Τμήματος.

**II. Η Διαδικασία Εσωτερικής Αξιολόγησης**

Τα μέλη της ΕΕΑ θεωρούν ότι η Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης την οποία συνέταξε η Ομάδα Εσωτερικής Αξιολόγησης (ΟΜΕΑ) του Τμήματος ήταν κατατοπιστική και αποτύπωνε την παρούσα κατάσταση του Τμήματος.

Το Τμήμα ανταποκρίθηκε στους στόχους της διαδικασίας εσωτερικής αξιολόγησης.

### **A. Πρόγραμμα Σπουδών**

Η λεπτομερής αξιολόγηση που ακολουθεί αναφέρεται στο ισχύον πρόγραμμα σπουδών δύο κύκλων: ο πρώτος κύκλος (4 έτη=8 εξάμηνα) οδηγεί στην απόκτηση πτυχίου το οποίο παρέχει δικαίωμα διδασκαλίας σε Επαγγελματικό Λύκειο (ΕΠΑ.Λ.). Ο δεύτερος κύκλος σπουδών (1 έτος=2 εξάμηνα) οδηγεί στην απόκτηση πτυχίου τεχνολόγου πολιτικού μηχανικού (δομικών έργων).

Στη παρούσα φάση το Τμήμα δεν προσφέρει Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης (Master) ούτε Διδακτορικό Δίπλωμα.

#### **ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ**

Το πρόγραμμα σπουδών στοχεύει στην κατάρτιση τεχνολόγων εκπαιδευτικών ειδικότητας πολιτικού μηχανικού δομικών έργων. Το πρόγραμμα σπουδών καταρτίζεται με τη συμμετοχή όλων των εμπλεκόμενων μερών του Τμήματος και ανταποκρίνεται στους στόχους των αποφοίτων εκπαιδευτικών και τεχνολόγων πολιτικών μηχανικών (δομικών έργων).

Το πρόγραμμα σπουδών περιλαμβάνει ένα συμπαγή πυρήνα βασικών μαθημάτων και περιορισμένο αριθμό μαθημάτων επιλογής. Αν και το πρόγραμμα σπουδών δεν αναθεωρείται επισήμως σε τακτική βάση, οι διδάσκοντες επικαιροποιούν την ύλη των μαθημάτων τους, διατηρώντας το γενικό τους περίγραμμα, όπως αυτό περιγράφεται στον Οδηγό Σπουδών. Επιπλέον, έχουν συνταχθεί και υποβληθεί στην ΕΕΑ προτάσεις για συγκεκριμένες τροποποιήσεις των τεχνολογικών μαθημάτων του προγράμματος σπουδών, στις οποίες περιλαμβάνονται και προτάσεις για πιθανή κατάργηση μαθημάτων, αλλά και αλλαγές για την αποφυγή επικάλυψης ύλης μεταξύ μαθημάτων.

#### **ΕΦΑΡΜΟΓΗ**

Το πρόγραμμα σπουδών φαίνεται ορθολογικό, σαφώς διατυπωμένο, συνεκτικό και λειτουργικό. Το περιεχόμενο και η διάρκεια του κάθε μαθήματος δίνει έμφαση στην πρακτική εφαρμογή. Τα προτεινόμενα για κάθε μάθημα βιβλία, σημειώσεις, κ.τ.λ. είναι κατάλληλα. Η χορήγηση των εκπαιδευτικών σημειώσεων και των συγγραμμάτων στους φοιτητές καθυστερεί σε ορισμένες περιπτώσεις, αλλά η ΕΕΑ ενημερώθηκε ότι το ζήτημα αυτό έχει πρόσφατα επιλυθεί. Το πρόγραμμα σπουδών περιλαμβάνει Πρακτική Άσκηση.

Ανεξάρτητα από τα ανωτέρω, η ΕΕΑ εντόπισε ορισμένες αδυναμίες. Διαπιστώνεται

έλλειψη δομής προαπαιτούμενων μαθημάτων και περιορισμένη ενσωμάτωση της τεχνολογικής και παιδαγωγικής συνιστώσας του προγράμματος σπουδών. Επιπλέον, το πρόγραμμα σπουδών είναι μάλλον μεγάλο σε έκταση καθώς περιλαμβάνει διαφορετικά τεχνολογικά και παιδαγωγικά μαθήματα. Η ΕΕΑ συμφωνεί με την άποψη των φοιτητών ότι θα ήταν επιθυμητές περισσότερες επισκέψεις σε χώρους εργασίας ή περισσότερες προσκεκλημένες διαλέξεις από έμπειρους μηχανικούς.

Ένα ακόμα βασικό ζήτημα είναι ο αριθμός των μελών ΕΠ που καλείται να εφαρμόσει το πρόγραμμα σπουδών. Κατ' αρχάς, η αναλογία μόνιμου και έκτακτου (με σύμβαση ορισμένου χρόνου) εκπαιδευτικού προσωπικού (περίπου 30 προς 70) είναι εντελώς απαράδεκτη για την αρτιότητα / σταθερότητα ενός ακαδημαϊκού προγράμματος σπουδών. Η ΕΕΑ θεωρεί ότι αυτό αποτελεί ένα μείζον ζήτημα το οποίο πρέπει να αντιμετωπιστεί το συντομότερο δυνατό. Εξαιτίας των πρόσφατων μέτρων λιτότητας στην Ελλάδα, έχει ήδη πραγματοποιηθεί σημαντική μείωση προσωπικού, ενώ είναι πιθανόν να ακολουθήσει και περαιτέρω μείωση. Κάτι τέτοιο όμως θέτει σε σοβαρό κίνδυνο την εφαρμογή των προγραμμάτων σπουδών. Θα πρέπει να τονιστεί ότι ακόμα και με τον ισχύοντα προϋπολογισμό, τα μέλη του προσωπικού καταβάλλουν τεράστιες προσπάθειες προκειμένου να ανταποκριθούν στις εκπαιδευτικές ανάγκες με οριακή ή μηδενική αποζημίωση. Για ορισμένα μέλη ΕΠ, περαιτέρω μειώσεις στον προϋπολογισμό θα καθιστούσαν τη συμμετοχή τους αδύνατη, υπονομεύοντας έτσι την αρτιότητα και την ποιότητα του προγράμματος σπουδών.

Δεδομένου του εντατικού χαρακτήρα των εργαστηριακών ασκήσεων και των πρακτικών ασκήσεων διδασκαλίας του προγράμματος, η έλλειψη εργαστηριακών συνεργατών, τεχνικών και επιβλεπόντων πρακτικής άσκησης αποτελεί σοβαρό πρόβλημα.

Θέματα σχετικά με την έκταση των κτηριακών υποδομών, την επάρκεια χώρου και άλλων υποστηρικτικών δομών αναλύονται στην ενότητα Δ.

### **ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ**

Παρά τα προαναφερθέντα -και πρόσφατα επιδεινωθέντα- προβλήματα και δυσκολίες, η αποτελεσματικότητα του προγράμματος σπουδών κρίνεται επαρκής. Η ποιότητα του προγράμματος σπουδών αντικατοπτρίζεται, εν μέρει, στο γεγονός ότι από ορισμένες πτυχιακές εργασίες προέκυψαν δημοσιεύσεις σε πρακτικά διεθνών συνεδρίων. Θα πρέπει όμως να ληφθεί υπόψη ότι οποιαδήποτε περεταίρω μείωση

σε προσωπικό ή πόρους θα επηρέαζε αρνητικά την ποιότητα του προγράμματος σπουδών.

### **ΒΕΛΤΙΩΣΕΙΣ**

Το Τμήμα μπορεί να αναβαθμίσει και να εκσυγχρονίσει το πρόγραμμα σπουδών ενσωματώνοντας την παιδαγωγική συνιστώσα σε αρκετά τεχνολογικά μαθήματα (για παράδειγμα, εφαρμόζοντας την εκπαιδευτική διαδικασία γνωστή ως *Pedagogical Content Knowledge / Παιδαγωγική Γνώση Περιεχομένου*). Αυτό ίσως απαιτήσει εφαρμογή από κοινού διδασκαλίας και άλλες καινοτομίες σε επίπεδο προγράμματος σπουδών. Η ΕΕΑ ενθαρρύνει τέτοιου είδους ενέργειες ως μέσο εκσυγχρονισμού του προγράμματος σπουδών.

Σε μελλοντική αναθεώρηση του προγράμματος σπουδών, η διάρκεια και το περιεχόμενο κάθε μαθήματος πρέπει να εξεταστούν λεπτομερώς και πιθανώς να τροποποιηθούν. Στο πλαίσιο αυτό η ΕΕΑ συνιστά έντονα τη δημιουργία δομής προαπαιτούμενων μαθημάτων.

Επίσης, προκειμένου να ενισχυθεί η επαγγελματική ενημέρωση των φοιτητών, η ΕΕΑ προτείνει την καθιέρωση περισσότερων επισκέψεων σε χώρους εργασίας και βιομηχανίες και την πραγματοποίηση περισσότερων διαλέξεων από έμπειρους μηχανικούς.

Τέλος, το Τμήμα πρέπει να αντιμετωπίσει αποτελεσματικά το βασικό πρόβλημα του αριθμού του ωρομίσθιου προσωπικού που φέρουν σε πέρας το μεγαλύτερο μέρος του προγράμματος σπουδών.



## **B. Διδασκαλία**

Η ΕΕΑ είχε την ευκαιρία να συζητήσει θέματα σχετικά με τη διδασκαλία με μέλη του προσωπικού και με φοιτητές καθ' όλη τη διάρκεια της τριήμερης επίσκεψής της στο Τμήμα. Οι συζητήσεις ήταν εμπιστευτικές και διασφαλίστηκε η ανωνυμία όλων όσων μοιράστηκαν τις απόψεις τους μαζί μας. Παρότι δεν μας δόθηκε η δυνατότητα να παρακολουθήσουμε διαλέξεις ή εργαστηριακές ασκήσεις, είχαμε την ευκαιρία να πραγματοποιήσουμε σύντομες επισκέψεις σε εργαστήρια και να παρακολουθήσουμε Πρακτική Άσκηση Διδασκαλίας σε ένα από τα παιδαγωγικά μαθήματα. Όλα τα ανωτέρω υπήρξαν πολύ ενημερωτικά και η ΕΕΑ εκτίμησε ιδιαίτερα την προθυμία, τον ενθουσιασμό και την ειλικρίνεια του προσωπικού και των φοιτητών καθ' όλη τη διάρκεια των ανωτέρω συζητήσεων και επισκέψεων. Γενικότερα η ΕΕΑ διαπίστωσε την καλή επικοινωνία μεταξύ προσωπικού και φοιτητών, ένα ιδιαίτερα θετικό στοιχείο της κουλτούρας του Τμήματος.

### **ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ**

Σε γενικές γραμμές η παιδαγωγική πολιτική του Τμήματος ως προς τη διδακτική και τη μεθοδολογία στοχεύει στην **κάλυψη εκτεταμένης ύλης** (βλ. ενότητα Πρόγραμμα Σπουδών) ακολουθώντας τις αρχές του **μαθητοκεντρισμού**. Η κάλυψη των συγκεκριμένων μαθησιακών αναγκών του συνόλου των φοιτητών του Τμήματος, παράλληλα με την κάλυψη της εκτεταμένης ύλης, συνιστά σημαντικό στόχο-πρόκληση ο οποίος σε μεγάλο βαθμό επιτυγχάνεται. Σε ορισμένα όμως μαθήματα υπάρχει μεγάλη απόκλιση ανάμεσα στο γνωστικό υπόβαθρο των φοιτητών και στο περιεχόμενο των μαθημάτων - όπως για παράδειγμα στα Μαθηματικά.

Το Τμήμα εφαρμόζει ποικίλες και κατάλληλες **διδακτικές προσεγγίσεις**. Το μεγαλύτερο μέρος της διδασκαλίας πραγματοποιείται με διαλέξεις και εργαστηριακά μαθήματα τα οποία διδάσκονται σε σχετικά μικρές ομάδες φοιτητών. Στις διαλέξεις γίνεται εκτεταμένη χρήση εποπτικών μέσων διδασκαλίας – κυρίως παρουσιάσεις σε PowerPoint, οι οποίες συχνά εμπλουτίζονται με προβολή video, αυθεντικά υλικά και προσομοιώσεις μέσω Η/Υ. Τα εργαστήρια είναι επαρκώς εξοπλισμένα για τα πειράματα και την άσκηση των φοιτητών. Ωστόσο, το προσωπικό εξέφρασε την ανησυχία του για την έλλειψη τεχνικού προσωπικού για τη συντήρηση, την επισκευή και την ασφάλεια του εξοπλισμού (βλ. επίσης τις ενότητες για την Έρευνα και τις Υπηρεσίες).

**ΕΦΑΡΜΟΓΗ**

**Το γνωστικό υπόβαθρο των φοιτητών** μπορεί να θεωρηθεί χαμηλό σε ορισμένα μαθήματα (για παράδειγμα στα Μαθηματικά και τη Φυσική). Οι φοιτητές θεωρούν τα θέματα των εξετάσεων μάλλον δύσκολα και αποτυγχάνουν στις εξετάσεις, μερικές φορές με θεαματικά ποσοστά αποτυχίας (μόνο ελάχιστοι επιτυγχάνουν). Σε ορισμένα μαθήματα το συσσωρευόμενο ποσοστό αποτυχίας στις εξετάσεις έχει ως αποτέλεσμα ο αριθμός εγγεγραμμένων φοιτητών στο μάθημα να υπερβαίνει τους 200 και οι φοιτητές να επανεξετάζονται πολλές φορές.

Τα μέλη ΕΠ αποδίδουν τα υψηλά ποσοστά αποτυχίας στις εξετάσεις στο χαμηλό υπόβαθρο των φοιτητών και στη μη **παρακολούθηση**, η οποία είναι υποχρεωτική για τα εργαστηριακά, αλλά όχι για τα θεωρητικά μαθήματα. Φαίνεται να υπάρχει μια βασική παρανόηση στον πυρήνα του προβλήματος της αποτυχίας των φοιτητών: οι φοιτητές οδηγούνται στο συμπέρασμα (ίσως εξαιτίας της νομοθεσίας που δεν προβλέπει την υποχρεωτική παρακολούθηση) ότι η επιτυχής ολοκλήρωση ενός μαθήματος είναι δυνατή χωρίς την παρακολούθηση των διαλέξεων. Σύμφωνα, όμως, με τους διδάσκοντες, οι φοιτητές που επιτυγχάνουν στις εξετάσεις είναι συνήθως εκείνοι που παρακολουθούν. Οι φοιτητές θεωρούν την προαιρετική παρακολούθηση ως κεκτημένο δικαίωμα – γεγονός που θεωρητικά ισχύει. Ορισμένοι αξιοποιούν το δικαίωμα αυτό για να εργάζονται με μερική απασχόληση, κάτι που τους επιτρέπει να κερδίζουν τα αναγκαία προς το ζην. Ωστόσο, πολλοί φοιτητές δήλωσαν ότι, μετά από το 1<sup>ο</sup> έτος σπουδών, αρχίζουν να συνειδητοποιούν ότι η παρακολούθηση είναι αναγκαία για την επιτυχία στις εξετάσεις και την ολοκλήρωση του προγράμματος. Έτσι αρχίζουν να παρακολουθούν περισσότερο.

Παρ' όλα αυτά, το ποσοστό παρακολούθησης των θεωρητικών μαθημάτων είναι πολύ χαμηλό – σε μερικές περιπτώσεις, ειδικά στα παιδαγωγικά μαθήματα, οι διδάσκοντες το χαρακτήρισαν καταστροφικά ή και απογοητευτικά χαμηλό – και οι περισσότεροι από τους διδάσκοντες δήλωσαν ότι παροτρύνουν έντονα τους φοιτητές να παρακολουθούν. Όμως αυτό δεν ισχύει για όλους τους διδάσκοντες.

Σε ορισμένες περιπτώσεις, φοιτητές που αντιμετώπισαν δυσκολίες με το περιεχόμενο ορισμένων διαλέξεων στα Μαθηματικά, δήλωσαν ότι θα μπορούσαν να ωφεληθούν από επιπλέον βοήθεια. Όταν τους ζητήθηκε να μιλήσουν περισσότερο για το θέμα αυτό, αρκετοί φοιτητές αναφέρθηκαν στις περιορισμένης διάρκειας συμβάσεις των μελών ΕΠ: μεγάλο μέρος της διδασκαλίας στο Τμήμα (περίπου τα δύο τρίτα, σύμφωνα και με την Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης) πραγματοποιείται από έκτακτο

εκπαιδευτικό προσωπικό.

Η γενική εντύπωση από τις συζητήσεις με τους φοιτητές είναι ότι θεωρούν τους περισσότερους καθηγητές τους ενθουσιώδεις, καλούς γνώστες του αντικειμένου τους, συγκροτημένους και ιδιαίτερα πρόθυμους να βοηθήσουν.

Ως προς τις μεθόδους μελέτης, οι φοιτητές τείνουν να βασίζονται σε μεγάλο βαθμό στο πρόγραμμα **E-class**, κυρίως για να έχουν πρόσβαση στην ύλη του μαθήματος και την πληροφόρηση. Σε ορισμένα μαθήματα χρησιμοποιούνται τεστ και περισσότερο διαδραστικοί τρόποι συμμετοχής των φοιτητών στη μαθησιακή διαδικασία, που βρίσκονται, όμως, σε σχετικά πρώιμα στάδια ανάπτυξης. Το μεγαλύτερο μέρος του εκπαιδευτικού και πληροφοριακού υλικού εξακολουθεί να διανέμεται σε έντυπη μορφή, μια πρακτική η οποία από άποψη λειτουργικότητας και περιβαλλοντικής ευαισθησίας μάλλον πρέπει να περιοριστεί.

Οι περισσότεροι από τους διδάσκοντες ανακοινώνουν **ώρες υποδοχής φοιτητών** και οι φοιτητές τείνουν να τις αξιοποιούν. Επιπλέον, πολλοί φοιτητές αναφέρθηκαν στο **E-mail** ως τον κύριο τρόπο επικοινωνίας με τους καθηγητές τους, αρκετοί δε επεσήμαναν ότι η ανταπόκριση των καθηγητών τους ήταν άμεση και αρκετά χρήσιμη.

Οι φοιτητές κάνουν εκτεταμένη χρήση της **Βιβλιοθήκης** και των ηλεκτρονικών πηγών της. Η δυνατότητα ηλεκτρονικής πρόσβασης από το Τμήμα σε επιστημονικά περιοδικά είναι σχετικά πρόσφατη (αποκτήθηκε περίπου πριν ένα χρόνο) και τόσο οι καθηγητές όσο και οι φοιτητές αναφέρθηκαν σ' αυτήν ως ένα ιδιαίτερα σημαντικό κομμάτι της μαθησιακής διαδικασίας. Αρκετές εκατοντάδες βιβλίων δανείζονται σταθερά από τη Βιβλιοθήκη και η διαθεσιμότητα τους μπορεί τώρα να ελεγχθεί μέσω του ηλεκτρονικού καταλόγου. Η ΕΕΑ ενημερώθηκε επίσης για το νέο υπό κατασκευή κτήριο Βιβλιοθήκης, και ευελπιστεί ότι η ολοκλήρωση του θα συντελέσει σε αναγκαίες βελτιώσεις.

Η ΕΕΑ εκτίμησε το γεγονός ότι οι φοιτητές έχουν τη δυνατότητα να συμμετέχουν σε **προγράμματα ανταλλαγής** (π.χ. Erasmus) και ενθαρρύνει το Τμήμα να διατηρήσει και να ενισχύσει τις δραστηριότητες του προς την κατεύθυνση αυτή.

### **ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ**

Το Τμήμα έχει επιχειρήσει τουλάχιστο μια φορά τη συγκέντρωση **ερωτηματολογίων αξιολόγησης μαθήματος από τους φοιτητές**. Αποτελεί πεποίθηση της ΕΕΑ ότι τέτοιου είδους αξιολογήσεις είναι σημαντικό να διεξάγονται με την ολοκλήρωση του κάθε μαθήματος και για όλα τα μαθήματα. Το ερωτηματολόγιο είναι αναλυτικό και καλύπτει τα περισσότερα βασικά θέματα της μαθησιακής διαδικασίας. Πρόκειται για ερωτηματολόγιο τύπου Likert (με κλίμακα από 1 έως 5) και, εκτός από ορισμένες

ερωτήσεις που χρήζουν επαναδιατύπωσης (είναι διατυπωμένες ως ερωτήσεις Ναι / Όχι), ώστε να μπορούν να απαντηθούν στην ανωτέρω κλίμακα, είναι αρκετά καλό. Ωστόσο, στα περισσότερα μαθήματα μόνο ελάχιστοι φοιτητές συμπληρώνουν το ερωτηματολόγιο. Διερευνήσαμε τους λόγους μιας τόσο χαμηλής συμμετοχής φοιτητών στη διαδικασία της αξιολόγησης και διαπιστώσαμε ότι τα ερωτηματολόγια δίνονται στους φοιτητές σε έντυπη μορφή (όχι on line) και συνήθως την τελευταία εβδομάδα διδασκαλίας σε κάθε εξάμηνο. Από το σχετικά μικρό αριθμό φοιτητών που παρακολουθούν, ένας ακόμα μικρότερος αριθμός τείνει να συμπληρώσει το ερωτηματολόγιο. Από τις συζητήσεις μας με τους φοιτητές καταλήξαμε στο συμπέρασμα ότι πολλοί από αυτούς δεν πιστεύουν ότι η συμμετοχή τους στη διαδικασία αξιολόγησης θα έχει ως αποτέλεσμα να ληφθούν σοβαρά υπόψη οι ανησυχίες τους. Ορισμένοι, επίσης, δήλωσαν ότι είναι ιδεολογικά αντίθετοι με οποιαδήποτε αξιολόγηση που είναι πιθανόν να χρησιμοποιηθεί για να πλήξει την αξιοπιστία των καθηγητών τους και του προγράμματος σπουδών. Αποτελεί ισχυρή μας πεποίθηση ότι το Τμήμα πρέπει να προσπαθήσει να αλλάξει αυτήν την αντίληψη των φοιτητών και να τους εξηγήσει με ποιο τρόπο οι ανησυχίες των φοιτητών που εκφράζονται στα ερωτηματολόγια αξιολόγησης μαθημάτων, λαμβάνονται υπόψη.

Επίσης, η ΕΕΑ έχει την εντύπωση ότι η **πολιτική σχετικά με τις ενστάσεις των φοιτητών** για τη βαθμολόγηση των γραπτών τους στις εξετάσεις δεν είναι σαφής ούτε επαρκώς γνωστή στους φοιτητές. Συνιστούμε, επομένως, εντόνως στο Τμήμα να διασαφηνίσει και να επεξηγήσει την ισχύουσα πολιτική στο θέμα αυτό.

Βλ. επίσης την ενότητα **ΕΦΑΡΜΟΓΗ** ανωτέρω για σχόλια σχετικά με την επίδοση των φοιτητών, ειδικότερα σε σχέση με ορισμένα από τα δυσκολότερα μαθήματα.

### **ΒΕΛΤΙΩΣΕΙΣ**

Όπως προκύπτει εν μέρει από την Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης και από τις συζητήσεις με το προσωπικό, τα περισσότερα από τα θέματα που έχουν τεθεί ανωτέρω είναι επαρκώς γνωστά. Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω, η ΕΕΑ προτείνει τα εξής:

- Οι ανάγκες των φοιτητών, ειδικά ως προς τα μαθήματα που εμπεριέχουν ιδιαίτερες δυσκολίες, όπως τα Μαθηματικά και η Φυσική, να αντιμετωπίζονται με πιο άμεσο και συστηματικό τρόπο. Αυτό θα μπορούσε να επιτευχθεί με τους εξής τρόπους:
  - παροχή ενισχυτικής διδασκαλίας
  - ενσωμάτωση των πιο απαιτητικών κεφαλαίων αυτών των μαθημάτων σε εφαρμογές και περιβάλλοντα με τα οποία οι φοιτητές είναι

εξοικειωμένοι

- εξορθολογισμός του περιεχομένου τους ώστε να αφιερώνεται περισσότερος χρόνος στα πιο απαιτητικά τους κεφάλαια
- επιμόρφωση των διδασκόντων προκειμένου να αποκτήσουν τις απαιτούμενες δεξιότητες ώστε να ανταποκριθούν στις μαθησιακές ανάγκες των φοιτητών, όπως περιγράφονται ανωτέρω
- δεδομένης της μοναδικής τεχνογνωσίας του Τμήματος σε θέματα παιδαγωγικής και τεχνολογικής εκπαίδευσης, η διεξαγωγή έρευνας στον τομέα αυτό (σε επίπεδο Ιδρύματος) θα συνέβαλλε σημαντικά στην ανάπτυξη ερευνητικής τεχνογνωσίας και θα συντελούσε στη συστηματική αντιμετώπιση όλων των ανωτέρω.
- Το Τμήμα να καταβάλει ουσιαστική και συστηματική προσπάθεια ώστε να ενθαρρυνθούν οι φοιτητές να παρακολουθούν τα θεωρητικά μαθήματα και να συνειδητοποιήσουν ότι η παρακολούθηση των διαλέξεων πιθανότατα θα αναβαθμίσει την ποιότητα των σπουδών τους και θα συντελέσει στην έγκαιρη ολοκλήρωση των σπουδών.
- Το Τμήμα να προσπαθήσει να αλλάξει τη στάση των φοιτητών ως προς την από μέρους τους αξιολόγηση των μαθημάτων, κυρίως καθιστώντας σαφές ότι οι ανησυχίες των φοιτητών που εκφράζονται στα ερωτηματολόγια αξιολόγησης λαμβάνονται υπόψη και, επίσης, καθιστώντας τα ερωτηματολόγια διαθέσιμα ηλεκτρονικά ώστε να έχουν πρόσβαση σε αυτά όλοι οι φοιτητές.

## **Γ. Έρευνα**

### **ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ**

Θα πρέπει να ενθαρρυνθεί η διεξαγωγή έρευνας στη θεματική περιοχή της παιδαγωγικής και τεχνολογικής εκπαίδευσης. Στην παρούσα φάση διεξάγεται έρευνα σε θέματα συναφή με τα ατομικά επιστημονικά ενδιαφέροντα των μελών ΕΠ, όπως τα δομικά υλικά, η εδαφομηχανική και το σπλισμένο σκυρόδεμα. Η έκθεση που ακολουθεί αναφέρεται στην παρούσα κατάσταση του Τμήματος.

Δεν υπάρχει σαφής ερευνητική πολιτική και καθορισμένοι στόχοι. Για παράδειγμα, το εκπαιδευτικό προσωπικό ασχολείται με έρευνα σε γνωστικά αντικείμενα της ειδικότητάς τους (όπως δομικά υλικά, κτηριακά έργα, εδαφομηχανική, σπλισμένο σκυρόδεμα), τα οποία δεν εντάσσονται αναγκαστικά στην εκπαίδευση των μηχανικών. Εντούτοις, καταβάλλεται προσπάθεια να διατηρούνται τα εργαστήρια σε καλή κατάσταση και επιδιώκεται η προσέλκυση μεταπτυχιακών φοιτητών και εξωτερικής χρηματοδότησης. Δεν υπάρχουν σαφή πρότυπα τα οποία θα μπορούσαν να λειτουργήσουν ως κίνητρα για τη διεξαγωγή έρευνας (για παράδειγμα αριθμός δημοσιεύσεων ετησίως) αλλά ούτε και συγκεκριμένος τομέας έρευνας: δηλαδή, έρευνα σχετική με τα τεχνολογικά ενδιαφέροντα του προσωπικού ή έρευνα σχετική με την παιδαγωγική και τεχνολογική εκπαίδευση.

### **ΕΦΑΡΜΟΓΗ**

Υπάρχει μεγάλος ενθουσιασμός σε ατομικό επίπεδο στο Τμήμα για τη διεξαγωγή έρευνας, αλλά όχι σαφής καθοδήγηση και υποστήριξη από πλευράς Ιδρύματος σχετικά με την επίτευξη των στόχων. Εντούτοις, υπάρχουν κάποια ερευνητικά αποτελέσματα ως αποτέλεσμα ατομικών προσπαθειών, καθώς και περιορισμένου βαθμού επιτυχία ως προς την προσέλκυση μεταπτυχιακών (MSc) φοιτητών και την εξασφάλιση περιστασιακής χρηματοδότησης από προγράμματα όπως ο Αρχιμήδης. Η διεξαγωγή της έρευνας, όμως, είναι περιορισμένη λόγω του μεγάλου φόρτου διδασκαλίας και της υπάρχουσας ανάγκης εκσυγχρονισμού του εργαστηριακού εξοπλισμού.

### **ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ**

Θα πρέπει να τονιστεί και πάλι ότι το ερευνητικό έργο είναι περιορισμένο και σχετίζεται κυρίως με τα ατομικά ενδιαφέροντα του μόνιμου εκπαιδευτικού προσωπικού, χωρίς να εντάσσεται σαφώς στην παιδαγωγική και τεχνολογική εκπαίδευση. Το μεγαλύτερο μέρος του ερευνητικού έργου διεξάγεται σε συνεργασία με άλλα Ιδρύματα Ανώτατης Εκπαίδευσης.

**ΒΕΛΤΙΩΣΕΙΣ**

Σημαντικοί τομείς που χρήζουν αλλαγών για τη βελτίωση της έρευνας είναι:

1. Οι υποδομές (κτηριακές εγκαταστάσεις και εργαστήρια) χρειάζεται να εκσυγχρονιστούν.
2. Ο φόρτος διδασκαλίας πρέπει να μειωθεί.
3. Κυρίως όμως, το Τμήμα θα πρέπει να εστιάσει την έρευνα στην παιδαγωγική και τεχνολογική εκπαίδευση στην ειδικότητα του Πολιτικού Μηχανικού (όπου έγκειται και η μοναδικότητά του).
4. Στη συνέχεια, θα μπορούσε να δημιουργηθεί ένα μεταπτυχιακό πρόγραμμα. Το μεταπτυχιακό πρόγραμμα θα μπορούσε να περιλαμβάνει τη χορήγηση πτυχίου Master στην παιδαγωγική και τεχνολογική εκπαίδευση.

Κατά το σχεδιασμό αυτού του Προγράμματος Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης, το Τμήμα μπορεί να ωφεληθεί από το Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών στην Εκπαίδευση το οποίο διεξάγεται από κοινού με το University of Roehampton της Μ. Βρετανίας και θεωρείται αρκετά επιτυχημένο. Στην παρούσα φάση ένα νέο πρόγραμμα διδακτορικών σπουδών σύμπραξης με το ίδιο Πανεπιστήμιο βρίσκεται υπό διαπραγμάτευση, αλλά η ΕΕΑ δεν ενημερώθηκε λεπτομερώς σχετικά. Ας σημειωθεί ότι σε παρόμοια προγράμματα σύμπραξης, το δίπλωμα απονέμεται από κοινού από την ΑΣΠΑΙΤΕ και το University of Roehampton.

#### **Δ. Λοιπές Υπηρεσίες**

##### **Υπηρεσίες Υποστήριξης**

Μία γραμματέας είναι υπεύθυνη για τη διαχείριση του μητρώου εκατοντάδων φοιτητών.

Κάποιες από τις απαιτούμενες εργασίες - όπως η τήρηση του μητρώου των φοιτητών - διεκπεραιώνονται ηλεκτρονικά, υπάρχει όμως περιθώριο βελτίωσης όπως π.χ. η ηλεκτρονική δήλωση μαθημάτων. Η υποβολή της βαθμολογίας και η έκδοση πιστοποιητικών προόδου θα πρέπει επίσης να διεκπεραιώνονται ηλεκτρονικά.

##### **Μετακινήσεις**

Τα μέλη ΕΠ δηλώνουν ότι έχουν τη δυνατότητα μετακίνησης για συμμετοχή σε συνέδρια και άλλες επαγγελματικές υποχρεώσεις, όπως η επίβλεψη Πρακτικής Άσκησης σε διάφορες περιοχές της Ελλάδας, με χρηματοδότηση από ερευνητικά κονδύλια ή άλλες πηγές. Σε γενικές γραμμές η κινητικότητα φαίνεται να είναι περιορισμένη εξαιτίας των περιορισμών στη χρηματοδότηση, αν και η ΕΕΑ ενημερώθηκε από τη Διοίκηση ότι ο ετήσιος τακτικός προϋπολογισμός προβλέπει τη χρηματοδότηση των μελών ΕΠ για δύο μετακινήσεις σε συνέδρια στο εξωτερικό και δύο μετακινήσεις για συνέδρια στην Ελλάδα.

##### **Διαχείριση κονδυλίων**

Το Γραφείο Διαχείρισης Κονδυλίων (Ειδικός Λογαριασμός) φαίνεται να είναι επαρκώς στελεχωμένο για τον όγκο της δουλειάς που διεκπεραιώνει. Από μια σύντομη συνάντηση με το προσωπικό προέκυψε ότι υπάρχει πλεόνασμα προϋπολογισμού από τις γενικές δαπάνες ερευνητικών προγραμμάτων και τα κονδύλια κεντρικής διαχείρισης προγραμμάτων, ενώ όλες οι αποφάσεις για χρηματοδότηση λαμβάνονται από την κεντρική Διοίκηση του Ιδρύματος. Το προσωπικό μπορεί να ζητήσει χρηματοδότηση για την αγορά εξοπλισμού εργαστηρίων ή άλλων συναφών ειδών από την κεντρική Διοίκηση του Ιδρύματος. Φαίνεται ότι το προσωπικό δεν είναι ενημερωμένο σχετικά με τη διαδικασία λήψης αποφάσεων.



### **Ασφάλεια**

Οι εργαστηριακοί διδάσκοντες έθεσαν στην ΕΕΑ ζητήματα ασφάλειας. Αυτά οφείλονται στο μεγάλο αριθμό φοιτητών σε κάθε ομάδα που έχει ως συνέπεια την πολύ χαμηλή αναλογία διδασκόντων /διδασκομένων, περίπου 1/20. Ορισμένα μέλη ΕΠ αναφέρθηκαν στην επείγουσα ανάγκη πρόσληψης προσωπικού υποστήριξης των εργαστηρίων προκειμένου να εξασφαλιστούν ασφαλείς συνθήκες εργασίας και εκπαίδευσης. Επίσης, η Διοίκηση της ΑΣΠΑΙΤΕ δήλωσε στην ΕΕΑ ότι η ασφάλεια του εξοπλισμού δεν μπορεί να διασφαλιστεί, εφόσον τα εργαστήρια χρησιμοποιούνται επίσης από μαθητές ηλικίας 13-15 ετών από τα ΕΠΑΛ-ΕΠΑΣ. Η κατάσταση αυτή είναι προφανώς απαράδεκτη.

### **Βιβλιοθήκη και Τεχνολογίες Πληροφορικής**

Η ιστοσελίδα της ΑΣΠΑΙΤΕ έχει στοιχειώδη υποδομή και θα μπορούσε να βελτιωθεί αξιοποιώντας διαδραστικές λειτουργίες που παρέχονται από σύγχρονες διαδικτυακές πλατφόρμες. Θα μπορούσε να επεκταθεί ώστε να συμπεριλαμβάνει τη δυνατότητα προβολής των επιτευγμάτων των φοιτητών και να ενισχύσει δραστηριότητες συνεργασίας, όπως η ανταλλαγή φοιτητών, η έρευνα, κ.τ.λ.

Η Βιβλιοθήκη της ΑΣΠΑΙΤΕ είναι μικρή, αλλά φαίνεται να λειτουργεί ικανοποιητικά. Τα βιβλία και οι πηγές είναι ηλεκτρονικά καταλογογραφημένα. Υπάρχει δυνατότητα πρόσβασης σε επιστημονικά περιοδικά και ελεύθερη πρόσβαση στο διαδίκτυο. Η εκπαιδευμένη βιβλιοθηκάρια έδωσε στην ΕΕΑ ενθαρρυντικά στοιχεία για τον αριθμό των φοιτητών που χρησιμοποιούν τις προσφερόμενες υπηρεσίες, επιστρέφουν βιβλία, σέβονται και τηρούν τους κανονισμούς που τίθενται από το προσωπικό της Βιβλιοθήκης. Η φιλική ατμόσφαιρα που επικρατεί λόγω του περιορισμένου μεγέθους της ακαδημαϊκής κοινότητας, ενισχύει την επίλυση προβλημάτων σε φιλικό κλίμα, γεγονός που εκτιμάται ιδιαίτερα από τα μέλη της κοινότητας.

### **Τεχνολογίες Πληροφορικής**

Τα συστήματα τεχνολογίας πληροφορικής είναι επαρκή και η όλη συμμετοχή και αξιοποίηση των διαθέσιμων υπηρεσιών όπως το e-class, η πρόσβαση στο διαδίκτυο, η τήρηση ηλεκτρονικών αρχείων, η ηλεκτρονική επικοινωνία, κ.τ.λ. από τους φοιτητές,

αυξάνεται διαρκώς. Οι εν λόγω υπηρεσίες αναβαθμίστηκαν το 2009.

Τα λογισμικά φαίνεται να αναβαθμίζονται τακτικά και το Τμήμα προσπαθεί να προμηθεύεται κατάλληλα λογισμικά και να παρακολουθεί τις εξελίξεις.

#### **Υπηρεσίες φοιτητικής μέριμνας**

Η ΕΕΑ παρατήρησε ότι στον Οδηγό Σπουδών γίνεται αναφορά σε Υπηρεσία Απασχόλησης και Επιχειρηματικότητας. Οι φοιτητές, όμως, δεν φαίνεται να γνωρίζουν την ύπαρξή της.

#### **Χώροι και κτήρια**

Η ΑΣΠΑΙΤΕ βρίσκεται σε μια όμορφη τοποθεσία με καταπληκτική θέα προς τις εγκαταστάσεις του Ολυμπιακού Σταδίου και την Αθήνα. Η πρόσβαση στις εγκαταστάσεις της ΑΣΠΑΙΤΕ γίνεται με δύο γραμμές τρένου – η μία εκ των οποίων έχει στάση μέσα στο χώρο της – καθώς και με μία λεωφορειακή γραμμή.

Ο περιβάλλον χώρος είναι όμορφος, ενώ τα κτήρια εκτείνονται κατά μήκος ευρύχωρων δρόμων και πλακόστρωτων πεζοδρόμων. Ωστόσο η παρούσα κατάσταση θυμίζει εγκατάλειψη, όπως φαίνεται από τους γεμάτους με χόρτα φράχτες και τους παραμελημένους θάμνους και λουλούδια.

Τα περισσότερα κτήρια κατασκευάστηκαν τη δεκαετία του '50 ή του '70. Η θέρμανση δεν είναι εξίσου καλή σε όλα τα κτήρια, ο εξαερισμός είναι ανεπαρκής και, σύμφωνα με τις δικές μας παρατηρήσεις, τα κτήρια είτε είναι υπερπλήρη από κόσμο είτε υπολειτουργούν. Φαίνεται να συντηρούνται στοιχειωδώς ή καθόλου. Η ΕΕΑ πληροφορήθηκε ότι δεν υπάρχει προϋπολογισμός δαπανών για επισκευές ή συντήρηση.

Οι αίθουσες διδασκαλίας φαίνεται να επαρκούν για τον αριθμό των φοιτητών. Οι αίθουσες είναι εξοπλισμένες με εποπτικά μέσα τεχνολογιών πληροφορικής. Οι χώροι των εργαστηρίων είναι πολύ περιορισμένοι με αποτέλεσμα ορισμένα εργαστηριακά μαθήματα να «φιλοξενούνται» σε χώρους εργαστηρίων άλλων Τμημάτων.

Μέρος του παλιού εξοπλισμού έχει αναβαθμιστεί σε ψηφιακό καθιστώντας δυνατή τη συνεχή χρήση του για εκπαιδευτικούς σκοπούς. Το υψηλό κόστος απόσυρσης του παλαιού εξοπλισμού εξακολουθεί να παραμένει άλυτο ζήτημα. Υπό αυτές τις συνθήκες και με τα εργαστήρια να λειτουργούν στο 100% του χρόνου, δεν είναι σαφές με ποιο τρόπο πραγματοποιείται η συντήρηση και η αναβάθμιση του εξοπλισμού.

Η ασφάλεια και η φύλαξη χρήζουν προσοχής, όπως αποδεικνύεται από τους γεμάτους με γκράφιτι τοίχους, τους σωρούς σκουπιδιών και τις αναφορές για βανδαλισμούς. Υπάρχει ένας φύλακας σε κάθε βάρδια και μέλη του προσωπικού αναφέρουν ότι ανησυχούν όταν μένουν αργά στα γραφεία τους ή όταν χρειάζεται να μετακινηθούν στο χώρο του Ιδρύματος τις βραδινές ώρες.

Η κατάσταση των κοινόχρηστων τουαλετών είναι κακή.

### **Εστιατόριο**

Προσφέρονται καθημερινά τρία γεύματα σε όλους τους φοιτητές. Τα γεύματα είναι καλής ποιότητας, διατροφικά ισορροπημένα και περιλαμβάνουν φρέσκες σαλάτες εποχής και φρούτα. Οι χώροι σίτισης και παρασκευής των γευμάτων είναι άνετοι αλλά με στοιχειώδεις υποδομές.

### **Στέγαση φοιτητών**

Στηριζόμενοι αποκλειστικά σε αναφορές φοιτητών, η στέγαση των φοιτητών είναι πολύ χαμηλού επιπέδου. Το κτήριο της φοιτητικής εστίας είναι ανοιχτό και η πρόσβαση σε αυτό ανεξέλεγκτη. Ορισμένοι φοιτητές χαρακτήρισαν τις συνθήκες υγιεινής μη ικανοποιητικές -με κατσαρίδες, ποντίκια, κ.τ.λ. Μια καλής ποιότητας φοιτητική εστία είναι απαραίτητη, καθώς πολλοί φοιτητές έρχονται από μακριά. Ωστόσο, η ΕΕΑ ενημερώθηκε, επίσης, ότι η χρηματοδότηση των υπηρεσιών στέγασης παρέχεται απευθείας στο Εθνικό Ίδρυμα Νεότητας (ΕΙΝ), το οποίο λειτουργεί τη Φοιτητική Εστία με δικό του προσωπικό και προϋπολογισμό, χωρίς να είναι υπόλογο στην ΑΣΠΑΙΤΕ. Το καθεστώς αυτό θα ισχύει μέχρι τις 31 Αυγούστου 2012.

Λαμβάνοντας υπόψη όλα τα ανωτέρω, η ΕΕΑ συστήνει έντονα τη λήψη ουσιαστικών μέτρων για την αντιμετώπιση των θεμάτων συντήρησης, ασφάλειας και υγιεινής των κτηριακών εγκαταστάσεων. Επίσης, πρέπει να αναβαθμιστούν οι διαδικασίες που αφορούν τη φοιτητική ζωή, τη διοίκηση και τη μάθηση.

***Ε. Στρατηγικός Σχεδιασμός, Προοπτικές για Βελτίωση και Διαχείριση Ενδεχόμενων Ανασταλτικών Παραγόντων***

Σε γενικές γραμμές η ΕΕΑ συμφωνεί με τους στρατηγικούς στόχους της Έκθεσης Εσωτερικής Αξιολόγησης που σχολιάζονται στην παρούσα έκθεση.

Δύο θέματα κρίνονται ως θεμελιώδους σημασίας για τον στρατηγικό σχεδιασμό του Τμήματος:

Πρώτον, θα πρέπει να καταβληθεί κάθε δυνατή προσπάθεια σε επίπεδο Τμήματος, για τη γεφύρωση της παιδαγωγικής και τεχνολογικής διάστασης τόσο στη διδασκαλία όσο και στην έρευνα. Αυτό θα έχει ως αποτέλεσμα τη δημιουργία ενός νέου επιστημονικού πεδίου, μοναδικού για το Ελληνικό εκπαιδευτικό τοπίο, εκείνου της παιδαγωγικής και τεχνολογικής εκπαίδευσης.

Δεύτερον, η διοικητική δομή της ΑΣΠΑΙΤΕ, που περιλαμβάνει ένα **διορισμένο**, αντί εκλεγμένο, συμβούλιο φαίνεται να είναι προβληματική και ανεπιθύμητη από το προσωπικό. Είναι σε γνώση της ΕΕΑ η σχετική Ελληνική νομοθεσία η οποία καθορίζει τους όρους διοίκησης των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων (συμπεριλαμβανομένης της ΑΣΠΑΙΤΕ). Εντούτοις, η ΕΕΑ θεωρεί ότι η παρούσα έκθεση μπορεί να συμπεριλάβει συστάσεις που πιθανόν να υποδεικνύουν την ανάγκη επανεξέτασης της σχετικής νομοθεσίας. Η ΕΕΑ επιθυμεί να τονίσει ότι οι υποδείξεις της δεν θα πρέπει να θεωρηθούν ως κριτική των προσόντων και της καταλληλότητας συγκεκριμένων μελών της διοίκησης της ΑΣΠΑΙΤΕ. Σκοπός της παρούσας έκθεσης είναι η αξιολόγηση του έργου του συγκεκριμένου Τμήματος. Γενικότερα σχόλια από την πλευρά της ΕΕΑ, συμπεριλαμβανομένων αυτών για τη διοικητική δομή της ΑΣΠΑΙΤΕ, καταγράφονται μόνο εφόσον αυτά αφορούν βελτιώσεις του Τμήματος της ΑΣΠΑΙΤΕ που η ΕΕΑ κλήθηκε να αξιολογήσει.

### **ΣΤ. Τελικά Συμπεράσματα και Συστάσεις της ΕΕΑ**

Σε γενικές γραμμές η ΕΕΑ θεωρεί τη λειτουργία του Τμήματος ικανοποιητική, παρά τις υπάρχουσες ελλείψεις πόρων και τους περιορισμούς. Η Προϊσταμένη του Τμήματος, καθώς και η πλειονότητα των μελών ΕΠ και του λοιπού προσωπικού, είναι άξιοι θαυμασμού για την αφοσίωσή τους στο έργο τους. Υπάρχει ένα κλίμα συνεργασίας και συναδελφικότητας, το οποίο συμβάλλει στη δημιουργία μιας ενδιαφέρουσας ακαδημαϊκής ζωής. Στην παρούσα έκθεση γίνονται συγκεκριμένες συστάσεις για την αντιμετώπιση των αδυναμιών. Οι κυριότερες συστάσεις της ΕΕΑ είναι οι εξής:

#### **ΓΕΝΙΚΕΣ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ**

Η ΕΕΑ έντονα συνιστά:

- Να καταβληθεί κάθε δυνατή προσπάθεια ώστε να καταστεί δυνατή η συνένωση της παιδαγωγικής και τεχνολογικής διάστασης τόσο στη διδασκαλία όσο και στην έρευνα.
- Να αντιμετωπιστεί από την ΑΣΠΑΙΤΕ το σημαντικό πρόβλημα του ωρομίσθιου προσωπικού που φέρει σε πέρας το μεγαλύτερο μέρος του προγράμματος σπουδών.
- Η διοικητική δομή της ΑΣΠΑΙΤΕ να επανεξεταστεί υπό το φως των πορισμάτων της παρούσας έκθεσης.

#### **ΕΙΔΙΚΕΣ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ**

Η ΕΕΑ έντονα συνιστά:

- Την αναβάθμιση και τον εξορθολογισμό του προγράμματος σπουδών από το Τμήμα. Επίσης συνιστά την ενσωμάτωση της παιδαγωγικής διάστασης σε αρκετά τεχνολογικά μαθήματα, και τη λεπτομερή επανεξέταση της διάρκειας και του περιεχόμενου του κάθε μαθήματος για πιθανές τροποποιήσεις. Επίσης συστήνεται η δημιουργία δομής προαπαιτούμενων μαθημάτων. Ακόμα, προτείνεται η καθιέρωση περισσότερων επισκέψεων σε χώρους εργασίας και σε βιομηχανίες, καθώς και η πραγματοποίηση περισσότερων διαλέξεων από προσκεκλημένους πεπειραμένους επαγγελματίες μηχανικούς.
- Την άμεση και συστηματική αντιμετώπιση των μαθησιακών αναγκών των φοιτητών, ειδικά ως προς τα μαθήματα που παρουσιάζουν ιδιαίτερες δυσκολίες, όπως τα Μαθηματικά και η Φυσική.
- Να καταβληθεί συστηματική προσπάθεια από πλευράς Τμήματος ώστε να ενθαρρυνθούν οι φοιτητές να παρακολουθούν τα θεωρητικά μαθήματα και να

συνειδητοποιήσουν ότι η παρακολούθηση των διαλέξεων πιθανότατα θα αναβαθμίσει την ποιότητα των σπουδών τους και θα συντελέσει στην έγκαιρη ολοκλήρωση των σπουδών τους.

- Το Τμήμα να προσπαθήσει να αλλάξει τη στάση των φοιτητών ως προς την από μέρους τους αξιολόγηση των μαθημάτων, κυρίως καθιστώντας σαφές ότι οι ανησυχίες των φοιτητών που εκφράζονται στα ερωτηματολόγια αξιολόγησης λαμβάνονται υπόψη και, επίσης, καθιστώντας τα ερωτηματολόγια διαθέσιμα ηλεκτρονικά ώστε να έχουν πρόσβαση σε αυτά όλοι οι φοιτητές.
- Η ΕΕΑ συνιστά τη σύναψη περισσότερων ερευνητικών συνεργασιών μεταξύ τεχνολόγων/μηχανικών και παιδαγωγών μέσω της υποβολής κοινών προτάσεων έργων, της από κοινού επίβλεψης φοιτητών, και των ανταλλαγών μελών ΕΠ και φοιτητών.
- Προκειμένου να ενισχυθεί η ερευνητική δραστηριότητα, πρέπει να εκσυγχρονιστούν οι υπάρχουσες υποδομές (κτήρια και εργαστήρια), να μειωθεί ο φόρτος διδασκαλίας και επίσης να δημιουργηθεί ένα πρόγραμμα Master στην παιδαγωγική και τεχνολογική εκπαίδευση.
- Να ληφθούν ουσιαστικά μέτρα για την αντιμετώπιση των θεμάτων συντήρησης, ασφάλειας και υγιεινής των κτηριακών εγκαταστάσεων. Επίσης, πρέπει να αναβαθμιστούν οι διαδικασίες που αφορούν τη φοιτητική ζωή, τη διοίκηση και τη μάθηση.
- Η Διοίκηση του πανεπιστημίου να εκσυγχρονίσει τις διαδικασίες προμηθειών δημοσίου διευκολύνοντας έτσι την ερευνητική δραστηριότητα του Τμήματος.

#### **Η ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΤΗΣ ΕΕΑ ΓΙΑ ΤΗ ΔΟΜΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ**

Η ΕΕΑ εξέτασε το ισχύον πρόγραμμα σπουδών και προέβη στις εξής υποδείξεις:

- Να διατηρηθεί η ισχύουσα δομή των δύο πτυχίων, αλλά να αναβαθμιστεί σύμφωνα με τις ανωτέρω υποδείξεις ώστε να μειωθεί η διάρκεια του προγράμματος σπουδών και να ενοποιηθεί η τεχνολογική με την παιδαγωγική διάστασή του.
- Εναλλακτικά, να σχεδιαστεί ένα νέο τετραετές πρόγραμμα σπουδών το οποίο να συνενώνει την τεχνολογική και παιδαγωγική συνιστώσα και να οδηγεί σε ένα μοναδικό πτυχίο, αυτό του Τεχνολόγου Εκπαιδευτικού.

Σε κάθε περίπτωση, προτείνεται η δημιουργία ενός προγράμματος μεταπτυχιακών σπουδών και η ενίσχυση της ερευνητικής δραστηριότητας των μελών ΕΠ στο επιστημονικό πεδίο της Τεχνολογικής Εκπαίδευσης.

## Τα Μέλη της Επιτροπής

Όνοματεπώνυμο

Υπογραφή

1. \_\_ Ted Stathopoulos \_\_\_\_\_
2. \_\_ Michael Delichatsios \_\_\_\_\_
3. \_\_ Elena Nardi \_\_\_\_\_
4. \_\_ Demetra Evangelou \_\_\_\_\_